

Nr 225.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa
anslag till riks försäkringsanstalten för budgetåret
1942/43; given Stockholms slott den 10 april 1942.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

---

*Utdrag ur protokollet över socialärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 10 april 1942.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 26 och 27, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1942/43 beräkna

dels till riks försäkringsanstalten: avlöningar ett förslagsanslag av 2,465,000 kronor,

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 225.

dels ock till riksförsäkringsanstalten: omkostnader ett förslagsanslag av 204,000 kronor.

Jag anhåller att nu till fortsatt behandling få upptaga hithörande spörsmål.

1:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1940/41	2,350,200	2,459,220
1941/42	2,465,000	—
1942/43 (förslag)	2,648,000	—

Kungl. Maj:t har den 26 april 1940 fastställt följande av riksdagen godkända personalförteckning för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41.

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	C 12
5 byråchefer	A 30
3 ledamöter och byrådirektörer	A 28
1 byrådirektör	A 28
1 förste aktuarie	A 26
1 förste byråingenjör	A 26
1 sekreterare	A 26
1 förste aktuarie	A 24
3 förste byråingenjörer	A 24
4 sekreterare	A 24
10 aktuarier	A 21
4 byråingenjörer	A 21
14 notaries	A 21
15 kontorsskrivare	A 15
1 kassör	A 14
1 materialförvaltare	A 14
9 kansliskrivare	A 11
3 kontorister	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
38 kanslibiträden	A 7
6 expeditionsvakter	A 5
100 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

1 förste aktuarie	Eo 24
3 sekreterare	Eo 24
1 aktuarie	Eo 21
2 byråingenjörer	Eo 21

Vidare har Kungl. Maj:t den 2 maj 1941 fastställt följande av riksdagen godkända avlöningsstat för anstalten, att gälla tills vidare från och med budgetåret 1941/42.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,097,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 30,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1,020,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 317,600
<hr/> Summa förslagsanslag kronor 2,465,000	

Samtidigt har Kungl. Maj:t förklarat, att den å avlöningsstaten upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle tills vidare från och med budgetåret 1941/42 disponeras på följande sätt:

Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	kronor 1,200
Arvode till en överläkare	» 5,000
Personligt arvodestillägg till överläkaren	» 650
Arvoden å 3,500 kronor till fyra biträdande läkare eller arvoden å 3,500, 3,500 och 7,000 kronor till tre biträdande läkare.....	» 14,000
Personligt arvodestillägg till en av de biträdande läkarna	» 450
Arvode till en läkare för arbetarskyddsärenden	» 5,000
Arvoden å 1,500 kronor till två ledamöter vid behandlingen av frågor rörande fondförvaltningen samt ersättning till suppleanter för nämnda ledamöter	» 3,200
Ersättning för utförande av portvaktsgöromålen till den jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande den 30 juni 1932 hos anstalten anställde maskinisten, tillika portvakt	» 900
<hr/> Summa kronor 30,400	

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *riksförsäkringsanstalten* gjort framställning om avlöningsanslag för anstalten för budgetåret 1942/43.

Anstalten har däri till en början lämnat vissa uppgifter till belysande av omfattningen av anstaltens verksamhet. Anstalten anför bland annat.

Antalet i anstaltens arbetsgivarregister upptagna arbetsgivare hade ökat från omkring 726,000 år 1939 till omkring 728,000 år 1940. Med avseende på antalet anmälda olycksfall, som drabbat i anstalten försäkrade arbetare, hade år 1940 företett någon minskning i jämförelse med år 1939. År 1940 hade sålunda anmälts 114,868 dylika olycksfall mot 122,241 år 1939. För de första sju månaderna år 1940 och 1941 utgjorde motsvarande siffror respektive 64,338 och 65,179. Med hänsyn därtill kunde antalet anmälda olycksfall för hela år 1941 antagas komma att överstiga antalet år 1940.

En sedan 1939 tillkommen arbetsuppgift för anstalten vore krigsförsäkringen för ombord å fartyg tjänstgörande personer. Denna har medfört avsevärt ökat arbete för såväl försäkringsbyrån som för andra skaderegleringsbyrån, vilken senare handlade de tidsödande ersättningsfallen i anledning av försäkringen. Därvid skulle i regel förutom den i olycksfallsförsäkringslagen föreskrivna ersättningen utgivas kapitalbelopp till vissa efterlevande efter de vid krigsolycksfall omkomna. Särskilt fördelningen av detta belopp förutsatte vanligen omfattande utredningar, som ifråga om utländska medborgare måste företagas i utlandet.

Den ökning i antalet ärenden rörande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, vilken inträtt efter krigsutbrottet, framträdde alltjämt. Antalet inkomna framställningar om ersättning jämlikt 1927 års militärsättningsförfordning hade således för vart och ett av kvar-

talen under det senast förflutna budgetåret utgjort respektive 2,066, 1,802, 1,418 och 1,859 eller för hela budgetåret 7,145, medan hela antalet inkomna ärenden av ifrågavarande slag utgjort 1,260 år 1938 samt 1,816 år 1939.

Anstalten anför vidare, att genom den av Kungl. Maj:t tillsatta besparingsberedningens försorg i samverkan med anstalten påginge en ingående undersökning av anstaltens kontorsorganisation. Då emellertid resultatet av denna utredning, vilken inleddes den 11 mars 1941, ännu icke kunde överblickas, hade anstalten icke kunnat taga hänsyn till densamma vid uppgörande av förslaget till avlöningsstat för budgetåret 1942/43. Anstalten har vid uppgörande av sina beräkningar icke heller tagit hänsyn till vad beträffande anstalten föreslagits i det av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga den 21 maj 1941 avgivna betänkandet angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen del I, lönegraden A 1—A 29.

Anstalten, som här efter övergår till en beräkning av de särskilda anslagsposterna, uppskattar utgifterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän till 1,098,000 kronor.

Beträffande posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, erinrar anstalten, att Kungl. Maj:t genom beslut den 4 juli 1941 medgivit, bland annat, att under budgetåret 1941/42 finge — utöver tidigare anställda befattningshavare — tills vidare för tjänstgöring å tredje skaderegleringsbyrån (militärerättningsbyrån) anställas en biträdande läkare med ett årligt arvode av högst 3,500 kronor, därvid tillika förutsatts, att arvodet skulle tills vidare utgå från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Ifrågavarande läkare hade måst anställas med hänsyn dels till den starka ökningen i antalet ärenden rörande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, dels till de nytillkomna ärendena angående kroppsskada under hemvärns- och luftskyddstjänstgöring. Under förklaring att sagde läkare med säkerhet komme att behövas jämväl under nästa budgetår samt att arvodet i fortsättningen lämpligen borde liksom övriga läkararvoden bestridas från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, har anstalten hemställt, att denna post måtte höjas med 3,500 kronor och alltså upptagas till 33,900 kronor.

Rörande kostnaderna för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal framlägger anstalten följande beräkningar.

För löner till nuvarande extra ordinarie tjänstemän kunde för nästa budgetår beräknas åtgå omkring 1,008,000 kronor, medan lönerna till nuvarande extra tjänstemän kunde antagas draga en kostnad av omkring 54,000 kronor.

På grund av den högst betydande arbetsökningen å tredje skaderegleringsbyrån hade en utökning av dess personal från 11 personer 1939 till för närvarande 46 personer måst företagas, delvis genom överflyttning från första skaderegleringsbyrån, varjämte riks försäkringsanstalten sett sig nödsakad att för övertidsarbete å förstnämnda byrå anlita även personal från andra byråer. Med stöd av Kungl. Maj:ts medgivande den 4 juli 1941 hade anstalten å tredje skaderegleringsbyrån tillsatt en befattningshavare med arvode, för år räknat, av 9,960 kronor samt två befattningshavare i lönegraden Eo 20. I överens-

stämmelse med Kungl. Maj:ts bemyndigande hade befattningarnas innehavare förordnats tills vidare för innevarande budgetår.

Med hänsyn till rådande förhållanden och särskilt den numera införda utökade utbildningstiden för de värnpliktiga, torde under lång tid framåt någon nedgång av antalet ersättningsärenden icke vara att påräkna. Nya arbetsuppgifter hade jämväl tillförts byrån (hemvärns- och luftskyddsärenden) och ytterligare uppgifter torde vara att emotse, därest en författning om krigspension komme till stånd. På grund därav och med hänsyn till arten och beskaffenheten av de ärenden, byrån hade att handlägga — bland annat den omfattande föredragningen i plenum —, erfordrades å byrån en fast anställd sekreterare. Sedan lång tid tillbaka hade avsaknaden av en sekreterare, som vore väl förtrogen med byrån och dess ärenden samt vid ledighet för byrådirektören kunde inträda i dennes ställe, medfört avsevärda olägenheter. Även om nuvarande krisförhållanden upphörde, komme omfattningen av byråns arbetsbörda av anförda skäl att bliva avsevärt större än före utbrottet av det nu pågående kriget. Anstalten ville därför föreslå att, i stället för den nuvarande arvodesbefattningen, å byrån inrättades en befattning som sekreterare i lönegraden Eo 24 med föredragningskyldighet. Befattningarna i lönegraden Eo 20 torde få bibehållas.

Befattningshavarna i biträdesgraderna å samma byrå uppginge för närvarande till ett antal av 29. Av dessa vore en placerad i lönegrad Eo 7 och en i lönegrad Eo 4. Övriga 27 kvinnliga befattningshavare tillhörde lönegrad Eo 2 eller vore tillfälligt anställda. Med hänsyn till den avsevärda personalstyrka föreståndarinnan för den kvinnliga personalen sålunda hade att leda ävensom till de kvalificerade arbetsuppgifter, som jämväl i övrigt åvilade henne, syntes motiverat att föreståndarinnets tjänsten upprätthölles av en e. o. kansliskrivare. Kvalificerade arbetsuppgifter åvilade emellertid även flera andra av de kvinnliga befattningshavarna. Det syntes därför påkallat att byrån tilldelades åtminstone ytterligare ett kanslibitråde i lönegraden Eo 7.

Merkostnaden för de extra ordinarie befattningshavare, som sålunda ytterligare skulle erfordras, å tredje skaderegleringsbyrån, kunde, efter avdrag av nämnda arvode, beräknas till omkring 6,300 kronor.

Beloppet av vikariatsersättningar till icke-ordinarie tjänstemän torde få uppskattas till 4,500 kronor.

Ackords- och övertidsersättningar hade för budgetåret 1941/42 beräknats till 3,500 kronor. För nästkommande budgetår torde man, med hänsyn till den starka arbetsbelastningen å tredje skaderegleringsbyrån, få räkna med övertidsarbete i större utsträckning än vanligt. På grund därav torde till ersättningar av nu ifrågavarande slag få avses 8,500 kronor.

Därtill komme kostnaden för tillfälliga befattningshavare. Kostnaden för de nu anställda tillfälliga befattningshavare, som beräknades kvarstanna efter september månads utgång, uppginge, för år räknat, till cirka 125,000 kronor. Av dessa vore en väsentlig del anställd för förstärkning av arbetskrafterna å tredje skaderegleringsbyrån. Vissa av de tillfälliga befattningshavarna, som varit längre tid anställda, torde komma att antagas till extra tjänstemän. Enär omfattningen av riksförsäkringsanstaltens verksamhet under budgetåret 1942/43 icke kunde med någon säkerhet förutses, torde för avlöning till icke-ordinarie personal, utöver förut angivna belopp, böra beräknas 150,000 kronor, varvid Kungl. Maj:t torde vilja föreskriva, att viss del av detta belopp ej finge tagas i anspråk utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Den till följd av avdrag vid tjänstledighet för sjukdom, barnsörd eller enskild angelägenhet uppkommande minskningen i avlöningskostnaderna torde såsom för innevarande budgetår kunna uppskattas till omkring 17,000 kronor.

För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har anstalten således beräknat (1,008,000 + 54,000 + 6,300 + 4,500 + 8,500 + 150,000 — 17,000) 1,214,300 kronor, eller i runt tal 1,214,000 kronor.

Medelsbehovet för rörligt tillägg uppskattar anstalten till 322,100 kronor.

De sammanlagda utgifterna för nästa budgetår skulle enligt anstaltens kalkyler komma att uppgå till (1,098,000 + 33,900 + 1,214,000 + 322,100) 2,668,000 kronor.

Statskontoret, som i ärendet avgivit utlåtande den 10 september 1941, konstaterar till en början att vid bifall till anstaltens förslag anstaltens avlöningsanslag skulle komma att höjas med 203,000 kronor, varav icke mindre än 194,000 kronor skulle tagas i anspråk för förstärkning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Ämbetsverket anför härefter bland annat.

Det torde icke kunna förnekas, att anstaltens arbetsbörda under de två senaste åren visat en tendens till stegring. Hänsyn därtill syntes ock hava tagits vid bestämmandet av anstaltens avlöningsanslag, vilket för innevarande budgetår höjts med i runt tal 115,000 kronor i förhållande till anslagsanvisningen för budgetåret 1940/41. Om och i vilken mån anslaget för nästa budgetår behövde ytterligare ökas för att anstalten skulle kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina arbetsuppgifter undandrog sig till stor del statskontorets närmare bedömande. Vid prövningen av detta spörsmål hade ämbetsverket emellertid icke kunnat bortse från det alltmer framträdande kravet på begränsning av de statliga avlöningskostnaderna, som betingats av rådande förhållanden. Ämbetsverket måste redan med hänsyn därtill ställa sig synnerligen betänksamt gentemot det föreliggande förslaget. Därtill komme att — såsom anstalten själv påpekat — omfattningen av dess verksamhet under nästa budgetår icke syntes kunna med någon säkerhet förutses. Orsaken därtill torde närmast vara att söka i det förhållandet, att de arbetsuppgifter, som under den senaste tiden tillagts anstalten, i allt väsentligt föranletts av nuvarande krisförhållanden och att följaktligen någon större möjlighet att bedöma, huruvida dessa arbetsuppgifter komme att i samma omfattning fortbestå jämväl under nästa budgetår, icke föreläge. Det syntes emellertid enligt statskontorets mening antagligt, att den genom besparingsberedningens försorg igångsatta undersökningen av anstaltens kontorsorganisation komme att resultera i vidtagandet av sådana rationaliseringsåtgärder, att en begränsning av personalkostnaderna kunde uppnås.

En annan omständighet, som i detta sammanhang torde böra beaktas, vore den inverkan på avlöningskostnadernas storlek, som beviljade tjänstledigheter för militärtjänstgöring i anledning av den förstärkta försvarsberedskapen utövade. Anstalten hade icke tagit hänsyn härtill vid beräkningen av avlöningsanslaget för nästa budgetår, ehuruval dylika tjänstledigheter under de två senaste budgetåren föranlett — enligt vad som i ärendet uppgivits — rätt avsevärda avdrag. Statskontoret saknade visserligen möjlighet bedöma, huruvida krigsförhållandena nödvändiggjorde tjänstledigheter av detta slag jämväl i fortsättningen, men ansåge det dock befogat, att man vid avlöningsstatens fastställande räknade med den begränsning av löneutgifterna, som föranleddes av sådana ledigheter. En beskärning av lönekostnaderna torde slutligen kunna ernås genom en strikt tillämpning av föreskrifterna i Kungl. Maj:ts cirkulär den 4 januari 1940 (nr 37) angående begränsning av vikariatsförordnanden m. m. I betraktande av de besparingsmöjligheter, som sålunda

stode till buds, måste statskontoret finna, att den av anstalten begärda anslagsökningen borde kunna avsevärt reduceras.

Statskontoret uppehåller sig i fortsättningen huvudsakligen vid anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Beträffande denna post gör ämbetsverket följande uttalanden.

Posten syntes vara beräknad åtskilligt i överkant. Vad till en början bekräftade förslaget om anställande av ytterligare extra ordinarie tjänstemän finge statskontoret under hänvisning till vad inledningsvis anförts bestämt avstyrka detsamma. Det äskade anslagsbeloppet torde i enlighet härmed kunna minskas med cirka 6,300 kronor.

Vidare torde det för avlöningar till extra ordinarie och extra tjänstemän uppskattade beloppet å sammanlagt 1,062,000 kronor bära väsentligt begränsas. Såsom förut antytts hade anstalten vid sina anslagsberäkningar icke tagit hänsyn till den besparing å avlöningskostnaderna för sagda personal, som uppkomme på grund av tjänstledigheter för militär beredskapstjänstgöring. Enligt vad statskontoret under hand inhämtat syntes emellertid löneavdragen av denna anledning under budgetåret 1939/40 hava uppgått till i runt tal 47,000 kronor. Någon uppgift å storleken av motsvarande avdrag under budgetåret 1940/41 hade icke kunnat erhållas liksom ej heller beträffande det belopp, till vilket — under förutsättning av i huvudsak oförändrade förhållanden — dessa avdrag skulle kunna uppskattas under nästa budgetår. Det syntes statskontoret erforderligt, att anstalten kompletterade sin anslagsframställning på denna punkt. I avvaktan på närmare utredning därutinnan och med hänsyn tagen jämväl till de i det föregående antydda besparingsmöjligheterna förordade statskontoret, att det för avlöningar till nu oförmälda tjänstemän beräknade beloppet nedsattes med i runt tal 50,000 kronor.

Avlöningskostnaderna för tillfälliga tjänstemän hade beräknats till 150,000 kronor. Det undandrog sig visserligen statskontorets närmare bedömande, huruvida anstaltens arbetsuppgifter ökats till den grad, att kostnaderna för ersättning till denna personal — som till största delen utgjorde förstärkning av arbetskrafterna å tredje skaderegleringsbyrån — skulle behöva uppgå till ett så avsevärt belopp. Ämbetsverket förutsatte emellertid, att resultatet av den pågående undersökningen av anstaltens kontorsorganisation komme att medföra en väsentlig begränsning av anstaltens avlöningskostnader jämväl beträffande de tillfälliga befattningshavarna. En minskning av denna personal syntes dessutom kunna åstadkommas, därest anstalten vid bifall till den föreslagna ökningen med 5,000 kronor av det för ackords- och övertidsersättningar avsedda beloppet bereddes möjlighet att i större omfattning än hittills få arbetet utfört på övertid. Statskontoret föreslog fördenskull, att det begärda beloppet, 150,000 kronor, minskades med åtminstone 25,000 kronor. Såsom framginge av 1941 års statsverksproposition syntes inom vissa av anstaltens byråer någon arbetsminskning hava inträtt. Genom ianspråktagande av personal från dylika byråer samt med iakttagande i övrigt av sträng återhållsamhet i fråga om vikariatsersättningar m. m. syntes det icke uteslutet, att de beräknade avlöningskostnaderna för den icke-ordinarie personalen skulle kunna begränsas med ytterligare cirka 20,000 kronor.

Med anledning av vad statskontoret sålunda anförut har *riksförsäkringsanstalten* den 13 mars 1942 ånyo yttrat sig i ämnet.

Anstalten meddelar däri till en början, att anstaltens arbetsbörda under budgetåret 1941/42 ökats ännu mera än anstalten kunnat förutse vid tid-

punkten för statförslaget avgivande. Som bevis härpå anför anstalten följande.

Antalet i anstaltens arbetsgivarförteckningar upptagna arbetsgivare hade sålunda ökat från omkring 728,000 år 1940 till omkring 742,500 år 1941. År 1939 hade antalet varit omkring 726,000. Beträffande antalet till anstalten inkomna anmälningar om olycksfall, som drabbat i anstalten försäkrade, hade detta ökat från 114,868 år 1940 till 120,066 år 1941. Denna ökning hade fortsatt under innevarande år, i det att antalet anmälningar under januari och februari 1942 utgjort respektive 9,641 och 10,974 mot respektive 9,009 och 9,768 samma månader år 1941. Antalet ärenden rörande kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring samt under hemvärns- och luftskyddstjänstgöring, hade under år 1941 uppgått till 7,071 mot 6,359 år 1940. Med hänsyn till den nya försvarsordningen, som komme att väsentligt öka antalet militära befattningshavare, samt den igångsatta nya prövningen av förut frikallade värnpliktiga kunde det förväntas, att antalet militärsättningsärenden komme att avsevärt ökas.

Under senare delen av år 1941 hade som ytterligare arbetsuppgift pålagts anstalten att jämlikt förordningar den 19 december 1941, nr 942 och 943, utgiva dyrtidstillägg å vissa livräntor ävensom å vissa ersättningsförmåner till värnpliktiga m. fl. Antalet personer, som nu tillerkänts dyrtidstillägg från och med den 1 januari 1942, uppginge till omkring 14,000, oberäknat sådana, till vilka de ömsesidiga socialförsäkringsbolagen förskottsvis utgäve dyrtidstillägg.

Med anledning av statskontorets påpekande att anstaltens avlöningsanslag för budgetåret 1941/42 höjts med i runt tal 115,000 kronor anmärker anstalten, att allenast anslagsposten till rörligt tillägg blivit höjd, medan övriga anslagsposter minskats med sammanlagt omkring 5,000 kronor.

Anstalten framhåller härefter, att anstalten givetvis vore medveten om att den strängaste sparsamhet under nuvarande förhållanden måste iakttagas, men att anstalten icke av besparingsskäl kunde nedskära sin verksamhet så att den bleve ur stånd att tillfredsställande fullgöra sina åligganden. Beträffande omfattningen av verksamheten anför anstalten, att denna vore beroende av bland annat konjunkturerna på arbetsmarknaden, det allmänna tidsläget och lagstiftningsåtgärder.

Vidare erinrar anstalten, hurusom anstalten sett sig nödsakad att i skrivelse den 6 mars 1942 hemställa om en förstärkning för budgetåret 1941/42 av anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal med 120,000 kronor.

Anstalten uttalar sig i fortsättningen på följande sätt.

Statskontoret hade bestämt avstyrkt anstaltens förslag rörande anställande av vissa extra ordinarie befattningshavare å tredje skaderegleringsbyrån. Anstalten ville i anledning härav framhålla, att det icke kunde anses försvarligt att för handläggning av de viktiga och för statsverket kostsamma ärendena rörande ersättning för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring samt under tjänstgöring vid hemvärn och luftskydd i avsevärd omfattning anlita mera tillfälligt anställd personal i låga lönegrader. Från byrån utanordnades ersättningar av statsmedel till ett belopp av i runt tal 4½ miljoner kronor för år räknat. Personalen å byrån hade nu måst utökas till 59 personer. Av dessa vore allenast 5 ordinarie medan 23 vore extra

ordinarie samt 31 extra eller tillfälliga. Att en mera fast anställd sekreterare vore erforderlig å en byrå av denna storlek, syntes ej behöva ytterligare motiveras. Vad beträffade biträdesgraderna funnes nu ett e. o. kanslibitråde, en vikarie å kanslibiträdesbefattning, ett e. o. kontorsbitråde och 32 extra ordinarie, extra eller tillfälliga skrivbiträden. Det vore uppenbart, att proportionerna mellan högre och lägre biträdesbefattningar icke vore rimlig. Anstalten vore av den bestämda uppfattningen att det för ernående av större effektivitet och bättre arbetsledning måste anses oundgängligt, att flera biträden i mera ledande ställning anställdes. Anstaltens framställning om en befattning som e. o. kansliskrivare och ytterligare en befattning som e. o. kanslibitråde syntes vara ytterst blygsam.

Beträffande storleken av anslaget till övrig icke ordinarie personal hade statskontoret ansett detsamma kunna nedsättas med sammanlagt 101,300 kronor. Statskontoret hade därvid förutsatt, bland annat, att resultatet av den genom besparingsberedningen pågående undersökningen av anstaltens kontorsorganisation komme att medföra en väsentlig begränsning av anstaltens avlöningskostnader.

Med anledning härav ville anstalten meddela, att den av besparingsberedningen verkställda undersökningen ännu icke resulterat i något slutligt förslag, varför det icke torde bliva möjligt taga hänsyn till detsamma vid bestämmande av anstaltens avlöningsanslag för nästkommande budgetår.

Statskontoret hade anmärkt, att anstalten vid sina anslagsberäkningar ej tagit hänsyn till den besparing i avlöningskostnaden, som uppkomme på grund av tjänstledigheter för militär beredskapstjänstgöring. Riksförsäkringsanstalten ville i anledning därav meddela, att denna besparing under budgetåret 1940/41 belöpte sig till omkring 40,000 kronor. Enligt erfarenheten under innevarande budgetår belöpte sig emellertid kostnaderna för vikarier, som måst anställas i anledning av dylik tjänstledighet, till större belopp än det nämnda. Anstalten hade därför icke särskilt upptagit besparingen till följd av ifrågakvarande tjänstledighetsavdrag.

Kostnaderna för vikariätersättningar till icke-ordinarie tjänstemän samt för ackords- och övertidersättningar syntes i anstaltens statförslag för budgetåret 1942/43 enligt nu vunnen erfarenhet hava upptagits till för låga belopp, under det att å andra sidan tjänstledighetsavdragen på grund av sjukdom, barnsård och enskild angelägenhet m. m. upptagits för högt.

Anstalten framhåller till sist, att en mera tillförlitlig beräkning än tidigare av avlöningskostnaderna för icke-ordinarie personal för budgetåret 1942/43 kunde ernås med utgångspunkt från de nuvarande faktiska kostnaderna för ändamålet. Anstalten anför härom.

För februari månad 1942 hade avlöningskostnaderna för icke-ordinarie personal, inbegripet vikariats-, övertids- och ackordsersättningar men med hänsyn tagen till tjänstledighetsavdrag, uppgått till 93,747 kronor. Med beräkning av ungefär samma belopp, eller i runt tal 94,000 kronor per månad under hela nästa budgetår, skulle summan av avlöningskostnaden belöpa sig till 1,128,000 kronor. Därtill komme emellertid beräknad kostnad för löneklassuppflyttningar dels under sista kvartalet av innevarande budgetår med omkring 1,500 kronor, dels under hela nästa budgetår med omkring 17,000 kronor ävensom kostnad för vikarier under sommarmånaderna med omkring 22,000 kronor. Ytterligare tillkomme för nästa budgetår dels kostnaderna för begärda nya befattningar å tredje skaderegleringsbyrån med omkring 6,300 kronor, dels kostnad för en amanuensbefattning å arbetarskyddsbyrån, vilken befattning av besparingsskäl en tid lämnats obesatt men, såsom

anstalten framhållit i skrivelsen till Kungl. Maj:t den 6 mars 1942, nu åter måste tillsättas. Sistnämnda kostnad belöpte sig till omkring 5,700 kronor för år. Sammanlagda avlöningskostnaderna för budgetåret 1942/43 skulle sålunda uppgå till (1,128,000 + 1,500 + 17,000 + 22,000 + 6,300 + 5,700) 1,180,500 kronor.

I sitt statförslag hade anstalten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknat en summa av 1,214,000 kronor eller 33,500 kronor mera än nyssnämnda belopp. Såsom anstalten vid flera tillfällen och senast i sitt förevarande statförslag framhållit, kunde omfattningen av anstaltens verksamhet icke i förväg med någon säkerhet förutses. Med hänsyn därtill torde nämnda skillnadsbelopp av 33,500 kronor vara det minsta som kunde ifrågakomma som säkerhetsmarginal. Anstalten måste emellertid förutskicka att beloppet kunde komma att visa sig otillräckligt, i vilket fall anstalten under nästa budgetår bleve nödsakad göra framställning om tillägg till avlöningsanslaget.

Riksförsäkringsanstalten vidhåller alltså sin uppfattning att ifrågavarande anslagspost bör i staten upptagas till 1,214,000 kronor.

Departements-
chefen.

Till en början får jag meddela, att jag av besparingsberedningen inhämtat, att något slutligt förslag från beredningens sida rörande riksförsäkringsanstaltens organisation icke är att förvänta förrän tidigast under instundande sommar. Med hänsyn därtill är jag i likhet med anstalten av den uppfattningen, att man vid beräkningen av förevarande anslag måste utgå från den nu bestående organisationen.

Vidare får jag erinra, att chefen för finansdepartementet vid behandlingen i 1942 års statsverksproposition av frågan om revision av den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen i anledning av 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas förslag i ämnet förordat vissa förändringar med avseende å riksförsäkringsanstaltens ordinarie personal. Chefen för finansdepartementet har sålunda föreslagit dels uppflyttning från lönegraden A 24 till lönegraden A 26 av 1 förste aktuarie (försäkringsbyråns registeravdelning), 1 förste byråingenjör (försäkringsbyråns tekniska avdelning), 1 förste byråingenjör (chef för försäkringsbyråns premiesättningssektion) och 1 sekreterare (administrativa byrån), dels uppflyttning av 1 förste aktuarie å försäkringsbyråns försäkringsavdelning från lönegraden Eo 24 till lönegraden A 24 och av anstaltens maskinist från lönegraden Eo 7 till lönegraden A 8, därvid tillika tjänstens benämning skulle ändras till värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass, dels ock nedflyttning av anstaltens materialförvaltare från lönegraden A 14 till lönegraden A 12. Dessa förslag böra medföra vissa ändringar i anstaltens personalförteckning. Förslaget om nedflyttning av materialförvaltaren kan dock icke omedelbart realiseras. Tills vidare får 1 materialförvaltare i lönegraden A 14 uppföras såsom tjänsteman å övergångsstat, medan materialförvaltartjänsten i lönegraden A 12 upptages bland tjänstemännen å ordinarie stat. Samtidigt bör i anmärkning till personalförteckningen anges, att tjänsten i lönegraden A 12 skall hållas obesatt, så länge materialförvaltaren i den högre lönegraden kvarstår i tjänst.

På grund av vad riksförsäkringsanstalten anfört anser jag mig vidare böra

tillstyrka, att i stället för den tjänst med ett årsarvode av ursprungligen 9,960 kronor — numera höjt till 10,300 kronor — som jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande inrättats å tredje skaderegleringsbyrån, från och med nästa budgetår inrättas en i personalförteckningen uppförd sekreterartjänst i lönegraden Eo 24.

Såsom följd av förslaget om ändringar beträffande de ordinarie tjänsterna i personalförteckningen bör anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän höjas med 17,000 kronor till 1,114,000 kronor.

Under posten till arvoden och särskilda ersättningar bör — på sätt anstalten förordat — för nästa budgetår beräknas arvode till den biträdande läkare å tredje skaderegleringsbyrån, som för närvarande uppbär arvode från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Arvodesposten bör därför upptagas till (30,400 + 3,500) 33,900 kronor.

Vidkommande härefter anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal vill jag först erinra, att Kungl. Maj:t på min hemställan i proposition den 20 mars 1942, nr 203, föreslagit riksdagen medgiva, att den i gällande avlöningsstat upptagna anslagsposten för ifrågavarande ändamål finge för budgetåret 1941/42 överskridas med högst 120,000 kronor. De sammanlagda utgifterna för ändamålet hava därvid för sistnämnda budgetår uppskattats till högst 1,140,000 kronor. För nästa budgetår torde med hänsyn till vad anstalten anfört vara att räkna med en ytterligare stegring av motsvarande utgifter. Å andra sidan är på grund av överflyttningen av två i det föregående omförmälda tjänster till ordinarie stat att räkna med en utgiftsminskning av 12,000 kronor. Under förutsättning att alla möjligheter till besparingar omsorgsfullt tillvaratagas, synes det erforderliga anslagsbeloppet kunna för budgetåret 1942/43 begränsas till 1,180,000 kronor. Jag har härvid för oförutsedda utgifter medräknat ett belopp av 30,000 kronor, vilket belopp synes böra tills vidare innehållas och ställas till anstaltens disposition allenast i den mån anstalten kan påvisa, att detsamma oundgängligen behöver tagas i anspråk. Av vad jag förut i annat sammanhang yttrat framgår, att jag under förevarande post beräknat medel för avlöande av en sekreterare i lönegraden Eo 24 å tredje skaderegleringsbyrån.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde böra upptagas till 320,100 kronor. De sammanlagda avlöningskostnaderna för riksförsäkringsanstaltens personal skulle alltså för nästa budgetår uppgå till (1,114,000 + 33,900 + 1,180,000 + 320,100) 2,648,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för riksförsäkringsanstalten:

Personalförteckning.		
Befattning		Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.		
1 generaldirektör		C 12
5 byråchefer		A 30

3 ledamöter och byrådirektörer	A 28
1 byrådirektör	A 28
2 förste aktuarier	A 26
3 förste byråingenjörer	A 26
2 sekreterare	A 26
1 förste aktuarie	A 24
1 förste byråingenjör	A 24
3 sekreterare	A 24
10 aktuarier	A 21
4 byråingenjörer	A 21
14 notarier	A 21
15 kontorsskrivare	A 15
1 kassör	A 14
1 materialförvaltare	A 12
9 kansliskrivare	A 11
3 kontorister	A 9
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass	A 8
1 förste expeditionsvakt	A 7
38 kanslibiträden	A 7
6 expeditionsvakter	A 5
100 kontorsbiträden	A 4

Tjänsteman å övergångsstat.

1 materialförvaltare	A 14
----------------------------	------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

4 sekreterare	Eo 24
1 aktuarie	Eo 21
2 byråingenjörer	Eo 21;

Anm. Tjänsten som materialförvaltare i lönegraden A 12 skall hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförde materialförvaltaren kvarstår i tjänst.

dels godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 1,114,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 33,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1,180,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 320,100

Summa förslagsanslag kronor 2,648,000;

dels ock till Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 2,648,000.

2:o) **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1940/41	180,000	208,158
1941/42	204,000	—
1942/43 (<i>förslag</i>)	230,000	—

Kungl. Maj:t har den 2 maj 1941 fastställt följande omkostnadsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas under budgetåret 1941/42.

Omkostnadsstat.*Utgifter.*

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	16,000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	10,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	170,000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	10,000
5. Övriga utgifter (omkostnader för förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fonder), <i>förslagsvis</i>	»	10,500
Summa kronor		216,500

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer samt ersättning för rättgångskostnader	kronor	12,500
Nettoutgift kronor		204,000

Beträffande anslagets användning har vidare föreskrivits, bland annat, att av posten till expenser 25,000 kronor finge användas till bränsle, lyse och vatten samt återstoden, 145,000 kronor, till övriga expenser.

I skrivelse den 29 augusti 1941 har *riksförsäkringsanstalten* framlagt beräkningar rörande medelsbehovet för nästa budgetår.

Kostnaderna för sjukvård uppskattas av anstalten till oförändrat belopp, 16,000 kronor.

Utgifterna för reseersättningar, som för budgetåret 1940/41 uppgått till 12,577 kronor, beräknar anstalten till 13,000 kronor. Anstalten framhåller, att tjänsteresor särskilt erfordrades för besök vid arbetsföretag i och för premiebestämning, för verkställande i vissa fall å ort och ställe av den av anstalten bedrivna revisionen av större arbetsgivares dagsverks- och löneuppgifter ävensom för inspektioner av befattningshavarna å anstaltens arbetarskyddsbyrå.

För bränsle, lyse och vatten har under sistförflutna budgetår åtgått omkring 31,800 kronor. Anstalten beräknar motsvarande utgifter för nästa budgetår till 40,000 kronor.

Kostnaderna för övriga expenser, som för senaste budgetåret uppgått till nära 149,000 kronor uppskattar anstalten med hänsyn till den fortgående prisstegringen till 152,500 kronor.

De sammanlagda expenserna hava således beräknats till 192,500 kronor.

Med avseende å posten till publikationstryck framhåller anstalten, att den senaste belastningssiffran överstigit 12,000 kronor samt att man för nästa

budgetår hade att räkna med en utgift å 4,000 kronor för tryckning av ett 5-årssammandrag av olycksfallsstatistiken. Posten har därför av anstalten upptagits till 16,000 kronor.

Posten till övriga utgifter har av anstalten beräknats till samma belopp, vartill den upptagits för löpande budgetår, eller till 10,500 kronor.

För samtliga ifrågavarande utgifter har alltså upptagits ett belopp av (16,000 + 13,000 + 192,500 + 16,000 + 10,500) 248,000 kronor.

Under förklaring att de till anstalten inflytande särskilda uppbördsmedlen under det senaste budgetåret blott uppgått till 7,450 kronor, har anstalten ansett sig icke böra beräkna nämnda medel för nästa budgetår till högre belopp än 8,000 kronor.

I enlighet med dessa kalkyler beräknar anstalten det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår till (248,000 — 8,000) 240,000 kronor.

Departements-
chefen.

I likhet med riksförsäkringsanstalten beräknar jag utgifterna för sjukvård m. m. till 16,000 kronor.

Däremot synas mig posterna till reseersättningar, till expenser och till publikationstryck kunna uppskattas till något lägre belopp än de av anstalten ifrågasatta. För min del beräknar jag dessa poster till respektive 12,000, 185,000 och 15,000 kronor. Därvid har jag avsett 35,000 kronor för bränsle, lyse och vatten samt 150,000 kronor för övriga expenser.

Posten till övriga utgifter uppskattar jag i överensstämmelse med anstaltens förslag.

De inflytande uppbördsmedlen synas lämpligen kunna beräknas till 8,500 kronor.

Anstaltens omkostnader torde alltså kunna upptagas i enlighet med följande sammanställning:

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	16,000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	12,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	185,000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	15,000
5. Övriga utgifter (omkostnader för förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fonder), <i>förslagsvis</i>	»	10,500
Summa kronor		238,500

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer samt ersättning för rättgångskostnader	kronor	8,500
Nettoutgift kronor		230,000

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 230,000

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda under punkterna 1:o) och 2:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.
